

M'és molt grat fer constar la meua admiració pel poble català de dins i de fora de Catalunya, que arreu dóna proves de la seva maduresa global. Arreu del món es manifesta ple de seny i de ciència. Quant vaig romandre a Nova York, coneguí allà la colònia catalana i els esforços que els catalans fan per a conèixer les millors obres dels escriptors de tot el món posant-les al català.

La tècnica és una amenaça per a la integritat de la cultura, car fent de l'home un autòmat, tendeix a fer parar el corrent de la cultura global dels pobles. Precisament, aquesta diversitat d'ara, és un testimoni de que, encara el foc espiritual es manté encès. Per això crec que dintre d'un mateix estat s'han de fer tots els possibles per mor que les manifestacions culturals de les regions tinguin via lliure, car com més vives siguin, més ric serà el conjunt. La tècnica desitja traspasar fronteres econòmiques per tal de fer que les diferències entre els homes no siguin tan crues com abans, però s'ha —26→ de fer, per tots els mitjans possibles, que la igualtat no arribi mai al camp de la cultura.

Em sento joiós de portar sang catalana i d'haver nascut en aquesta bonica Costa Rica, perquè així em sento més fort i més divers. Per naixença sóc costarricenc i estimo Costa Rica com el primer dels seus fills, sobre tot des del punt on em trobo, però també sento l'atractiu de l'altra pàtria que no conec, però que en sé moltes valors.

PART EN CASTELLÀ

Ahora deseo continuar en castellano para que no haya malos entendidos ni falsas interpretaciones. Quiero insistir en la importancia que sé ver en estos Juegos Florales, en los que no veo ninguna finalidad política, sino el anhelo de mantener encendido el fuego del verbo. Precisamente esta Fiesta me da la impresión de que es una llamada a los hombres de todo el mundo para que se acuerden de que, además de las inquietudes materiales, hay las del alma, y de que después de que pase esa marejada de angustia que tiene al hombre sin poderse manifestar plenamente, llegará un nuevo renacer que traerá nuevas realidades imposibles de prever en estos momentos.

Doy gracias a los catalanes de México por su gentil regalo que me han hecho del San Jorge de la Generalidad, obra de la casca Corberó de Barcelona, y a todos aquellos que han contribuido a que esta fiesta alcanzara el esplendor que tiene.

—27→

△▽Flor Natural

△▽Elegia de la Solitud

Lema: Fidelitat.

Fragments

A soli

quan les flors les deixaven, i els ocells
allunyats de l'estiu obren les ales
i enfosqueixen el cel, com si mai més
els fos llegut d'obrir les matinades
amb llurs cants tan espessos, tan seguits
com la fulla a la branca.

A solitud pujaven els herbeis
submisos i expectants quan les remades
s'arregleren i baixen, pels camins,
i s'allunyen del cel i l'aigua clara.
Rossejades i ardents, mudes amors
de les herbes i el sol, oh joia franca
de florir, de granar, de donar mans al vent
que la granota salva.
Oh dels rius la fragor, con un tribut
de la joia de nèixer al bres de l'alba.
Baixen totes les veus, i el cor les sent
deslligades al pols, com desvetllar-se
de les velles amors i en fa un gran ram,
i el va esfullant a l'aigua,
de l'aigua a l'escandeix.

I a solitud les neus pujaven, altes,
a besar al front la vella neu que es mor
—28→
de l'espera, arrugant-se.
Revellides, latentes, negres neus,
romaneu, oh mans vives, a la cara
de les muntanyes que heu cenyit de cel
i heu clos de solituds i aigües que canten.
Per quan la primavera durà un sol
més amorós que els altres, i aroborada,
pujarà tota flor i el llenç, vistent
de, tanta neu caurà, com un sudari
pres de flama i de foc. Serà matí,
i els ulls duran les flors com abraçades,

com a veus que no gosen de desfer
la teranyina dolçament balmada
de les amors...

Oh solitud, oh port, sol matiner
de l'ànima...

Tenir-te lluny i al cor sentir-se el pes
del teu cel com un ala.

Tenir-te prop i a l'empar d'un ocell
enfortir-se de tu, oh benamada,
reposant solitud.

Tenir-te lluny i prop, com una mare
que és a la teva carn i es perd en tu
i a la sang te la sents, viva i que et parla
com si fos el ressò de tu que véns
de tu mateix duent la matinada.

Oh solituds, balmades d'una pau
com una aigua que canta,
presteu-me el dolç beat suport
de la paraula.

I el foc i el glaç i el vent i el sol
per demora-hi,
per a cantar-vos, mudes solituds,
per a celar naixent la veu que canta,
que no sap tant de dir-te com d'oïr
la sola, immensa veu del món voltant-vos.

De la pau em servaves la clau d'or,
oh solejada, guiadora calma,
la clau d'or del repòs.

Perdent-te em perdo i el teu crit m'empara.

—29→

Ja de l'herbei l'assossegant frescor
dorm al meu cant d'alosa i viu i canta
presa de tanta amor del cel, que flor
treuen les hores decantant-se
per heure'n l'espurneig i a paradís
van pujant les aloses, i apartant-me
van de la terra que'm nodreix fins tant
que'm deixen caure...

De la caiguda vénen les clarors
 i el cor s'aixeca nou d'aloses nades
 com una gran ferida, i torna llum
 a poblar les desertes, nues ares
 del cel com la cruïlla dels camins
 que es troben tots on les aloses canten...

Pau

Oh ventura d'haver-te, lluny-guanyada,
 amorosa de nom i al cor estret,
 el coll nu del teu cigne i a l'alborada
 que solcava el meu goig com un noieta
 desperts bevent la llum tota plegada
 i amb una mà collint-la per la set
 i amb l'altra mà vessant-la, acabalada,
 plena de fruit que espera el cor més net.
 I et porto dins, endins, collita immensa
 de fruita i sol i amor sense defensa,
 perdurada llavor de pau que es do
 i el pit es va sembrant i s'hi aferra
 i a creixença ja puja i ple ve el món
 i als palmells baixa el cel besant la terra.

Oh branca estesa a la cremor del vent,
 oh de la terra l'abraçada immensa
 que fruita al sol i de la mort defensa
 la llavorada amor i el goig recent
 d'haver-la duta al pit. Oh vehement,
 purificada grana que comença
 noves les vides, i a la terra es llença
 i amb dits de flama verda les encén.

Oh dolça pau, carn viva que reposa
 i es va deixant el cor a cada cosa
 —30→
 i es va nodrint de terra com el pa
 que era llavor i esdevé un mar d'espigues
 i, un mar de vent i ocells que us sap bressar
 i us pren el cor, ocell en mans amigues.

Clarors de pau acimen el destí
del viure tan lligat, pres a la mola
d'etern rodar que sembla que va sola
i escorxa un coll i un altre i fa glatir
per la llur rosada que és matí
cada tomb, cada sol, i em pau rossola
tanta d'amor ferida, que s'envola
com si lliure de jou, pogués fugir.
A tan excelsa llum la pau guanyada
ve com el mos de pa. Clou la jornada
aplega a son els ulls i es deixa dur
serena, al blau retret sense ningú
on l'ànima vigila i es despulla
de tot, sinó del cel que la curulla.

Núvia

Hores lentes, nevades,
plenes de joia nova i sense dir,
t'esperen al portal, oh núvia.

I tu venies blanca d'ametllers
que en tu pronunciaven primavera.
Blanca d'arquejades gavines, port
de les alades veles blanques
dels anys que en tu corrien cap al sol
que ja apunta.

I tu venies alta, i el portal
s'emplenava de tu i el teu somriure
brillava com les brases. Neu i foc
de tu fan cel i casa.

I al fons del gran seguici de matins
i orenetes que tiben de tendresa,
la teulada amb els nius

—31→

calents d'ala i creixença i embranzida,
la teva mà petita ha encès la llar

i ha clos la porta
i estén a la mà forta que la ciny
la seva vida pàl·lida,
com la flor matinera. Cel amb cel
i al cor l'alosa, com estel del dia,
durà la joia a noces. Cant primer,
detura amb bec d'ocell el vol del ritme.
Que es demori per ella l'àgil mot.

Silenci, vels de núvia t'esposen...

Climes

A climes de dolor duia la joia
com una rosa als dits, plena de sol,
plena de tota l'alba, que s'hi posa
com ara en mi, petita amb el seu cot.

I encara no s'apaga i torna joia
la deu secreta i pura sota el plor
i encomana la terra i floreix roses,
roses negres i enceses com el foc.

Foguejada, inatesa, muda joia
d'ales con arc-en-cel de mils colors,
roman, viva estrelleta d'una alosa
que espurnava de joia la dolor.

Canta des de la cima de les hores
i obra les matinades i el cel nou,
que la dolor tapava amb les mans mortes.
Espurna i rosa franca: aixeca el vol...

La mort del miner

Entre quatre el baixaren. Sense rostre,
sense mans, sense pit, calent de sang
grumollada i espessa com el fang

i amb tot el cel, com un altar, per sostre.
A trossos i a batzacs, la carn que és vostra,
—32→
batejada i pascuda al tebi flanc
del pit matern com un gran cel ben blanc
trocejat com l'anyell que el pregó mostra.
Dels companys la corrua sense veu
s'arrossega con una sola eruga
mentre la mort s'esquitlla del que jeu
dins la caixa pintada i fredeluga
i el plor de les campanes va colgant
el somni de les mans, mortes davant.

PALMIRA JAQUETTI
Barcelona

 ([ff81e9ac-82b1-11df-acc7-002185ce6064.html](#)) ▶ ([ff81e9ac-82b1-11df-acc7-002185ce6064_3.html](#))

[Fundación Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes \(/fundacion/\)](#)

[Mapa del sitio \(/mapa-web/\)](#) [Política de cookies \(/cookies/\)](#) [Marco legal \(/marco-legal/\)](#)